

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

4. Quo pacto facienda sit restitutio spoliato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

§. IV.

Quo pacto facienda sit restitutio spoliatio.

1. *Spoliatus ante omnia restituendus.*
 2. *Exceptio ab hac regula.*
 3. *Restitui debet res eum sua causa.*
 4. *Quid probare debeat actor in hoc iudicio.*
 1. Raditur quoque in hoc Tit hæc regula, quod in iudicio spoliationis seu possessorio recuperandæ possessionis spoliatus, licet prædo sit, ante omnia sit restituendus, *can. Delator h. tit. aded.*, ut, quamvis aliâ regulariter reus non condemnatur, nisi prius auditus in suis exceptionibus, *lib. 1. Cod. De probat.* tamen spoliator, conventus à dejecto seu spoliato, ne in suis quidem exceptionibus (veluti si actori objiciat aliquod crimen, vel quod vi aut etiam possederit, *c. Cum quis h. t. aut si agatur de beneficio, quod non sit canonicè institutus, d. cap. in Litteris*) audiatur nec cogatur respondere reus ad objecta, priusquam adversarius restituerit, quod vi ablatum est, *cap. Congruentia in fine h. t. l. 1. Cod. Si per vim vel alio modo etc. ibi sine ulla cunctatione restituatur, l. Si quis 7. ibi, eademque proximus restituat Cod. Ad Leg. Juliam de vi publ. vel privata*: Licet de dominio excipiat, id est, dicat se esse dominum rei, de cuius possessione actorem deiecit, *cap. 1. h. tit. cap. Frequens eod. in 6.* imò licet in contradictioni illud probare velit, nisi spoliatus consenserit, *Papornit. in d. cap. 1.* Secus atque in interdicto adipiscendæ & retinendæ, ubi exceptio domini, maxime si incontinenti probari possit, obstat agenti. Idque singulare est in hoc iudicio spoliationis, in odium violenti spoliatoris, *l. Si quis in saniam Cod. Unde vi, cap. Eum qui de præbendis in 6.* Menoch *De recuperanda possess. remed. 1. quest. 1. num. 38.* qui licet fortè jus aliquod vel etiam dominium in rehabuerit, non tamen debuit rem propriâ actione auferre; sed iudicio experiri oportuit, non vim facere, nec ex delicto suo commodum reportare, *central. Auxilium 38. D. De minoribus*: Et idèd ne temporis momento res penes spoliatorem esse debet, *l. unica Cod. Si de moment. possess. etc.* Nec habet hic locum regula iuris, quod dolo faciat, qui petit, quod est restitutus, *l. Dolo. D. De doli mali excepti* prout habet in interdicto adipiscendæ &

retinendæ possessionis.

2. Sunt tamen casus aliqui, quibus spoliatus non est ante omnia restituendus veluti si spoliatus beneficio Ecclesiastico, ante spoliationem beneficio suo spontè renuntiaverit, *can. Accepta 3. h. t.* Alioqui si post spoliationem renuntiaverit, restituendus erit, quia præsumitur renuntasse, nisi actor contrarium probet, *c. Sollicitè 2. h. t.* Similiter si agenti possessorio recuperandæ uxoris, vel recuperandi mariti, objiciatur consanguinitas vel affinitas in gradu, jure divino aut Canonico prohibito ad contrahendum matrimonium, si promptè & incontinenti probari potest, recepto ab opponente juramento de malitia, negabitur restitutio quoad thorum, & prius cognoscetur de consanguinitate vel affinitate, *c. Litteras h. t.* idque ob animæ periculum. Pari modo, si marito agenti possessorio recuperandæ uxoris, objiciatur magna in uxorem sævitia, prius cognoscendum erit de mariti sævitia, quam uxor restituitur, *c. Ex transmissa 8. h. t.* Et sic de aliis quibusdam casibus.

3. Restituere autem debet spoliator rem cum omni causa, id est cum omnibus fructibus, quos percepit, aut percipere potuit à die, quo vi a thorem deiecit, cæteraque utilitates, *c. Gravio 11. h. t. l. 1. §. eum qui § non solum D. de vi & vi armata l. Qui restituere D. De rei vindicac nam æquum est, ut spoliatus tantum consequatur, quanti ejus interest. Et idèd quæcumque habiturus vel assecutus erat, si non fuisset spoliatus, ei restitui debent, vel illa ipsa, vel saltem eorum æstimatio, *d. l. 1 § quod autem & l. penult. D. De vi & vi armata.**

4. Ut tamen actor hanc restitutionem obtineat, si agat interdico *Unde vi*, probare debet; primò se possedisse tempore spoliationis. Secundò, se de possessione fuisse dejectum, & quidem ab adversario, in quem agit, vel ab alio, ejus nomine, vel saltem cum spoliationem ab alio factam, ratam habuisse. Si verò agere velit remedio recuperandæ possessionis, per *cap. Sape* introducto, sufficit probare, se possedisse, ac spoliatum fuisse, & possessorem rei conscium esse spoliationis, quia Pont. per *d. cap. Sape* constituit, ut non tantum spoliator, ejusve hæres, sed etiam singularis luciflor, non tantum primus, sed quilibet, etiam centesimus, ex Abb. & aliorum sententia, qui

scienter receperit rem, virtute *d. c. Sapd* conveniri possit.

5. Quod si verò alterum prædictorum probare nequeat, cadit causâ. Hiis qui mulierem aliquam absque sponsalibus vel invalidis domum suam traduxerat, quasi suam uxorem, agens tanquam spoliatus, quia ea ab eo discessisset, cecidit causa, *c. Ex parte 14. h. s.* nam per solam traditionem, absque sponsalibus validis præcedentibus vel subsequenibus, non potuit cum ea contrahere aliquod vinculum obligatorium, nec accipere possessionem mulieris, tanquam uxoris suæ, *d. c. Ex parte*. Ideoque ut mulier viro restituatur, probare debet, sibi desponsatam, & à se cognitam fuisse, *c. Ex transmissa 8. h. s.* & insuper cavere debet de impunitate: Nisi tanto odio mulierem prosequatur, ut meritò de ipso dissidat, nam tunc alicui probæ & honestæ mulieri usque ad decisionem causæ uxor custodienda committi debet, in loco, ubi vir vel parentes ejus mulieri nullam possint vim inferre, *d. c. Ex transmissa*. Si denique spoliatus agere velit ex *d. can. Redintegranda*, tantum probare debet, se possedisit & spoliatum fuisse.

§. V.

Quis dicatur hic spoliatus.

1. Spoliatus etiam à iudice extrajudicialiter quis dicitur.
2. Requisita ad hoc, ut quis privetur beneficio.

ILLud postremò notandum, spoliatum dici hoc loco, qui è cujuscumque rei, sive mobilis sive immobilis corporalis sive incorporalis, possessione vel quasi possessione, injustè vel indebitè, ejectus aut eâ privatus est.

1. Idèdque si iudex, prætermissis juris ordine, id est extrajudicialiter vel alias absque causæ cognitione, aliquem possessione rei suæ, veluti beneficii aut alterius spoliaverit aut privaverit, is ante omnia, perinde atque si à privato spoliatus esset, plenè restitui debet, *c. Conquirente h. s.* Neque enim Judici, sub fiducia Magistratus, id est ut est iudex, magis quàm ut est privatus, quidquam contra jus facere permittitur, *l. Nec Magistratibus D. De judiciis*. ne inde nascatur occasio injuriarum, unde jura descendunt, *l. Minuerunt Cod. Unde vi*: Usque ad eò, ut

judici, sic de facto injuriosè procedenti, de facto quoque resistere liceat, *l. Prohibuit Cod. De jur. vi. s. lib. 10.* etiam si rescripto delegatorio inserta esset clausula, Contradictores compescendo, Lud. Com. *Consl. 482.*

2. Et propterea ut quis jure privetur beneficio suo, tria concurrere debent; primò gratis & rationabilis causa, quæ per se mereatur privationem, *can. Inventum xvi. quæst. 1. cap. 1. ibi Glos. De capellis Monachorum in 6.* Secundò, causa hæc debet esse manifesta seu notoria, *can. Nec in quemquam 2. q. 1.* Neque enim creditur Judici, etiam Episcopo, asserenti aliquem criminofum esse, sed oportet quod manifestè constet, *can. Si tantum & can. Placuit vi. q. 2.* Tertiò, quod privetur in judicio seu juris ordine servato, *d. c. Conquirente 7. h. s.*

TITULUS XIV.

De Dolo & Contumacia.

1. Dolus duplex, bonus & malus.
2. Contumacia qua sit.
3. Quis contumax.
4. Pœna contumacium.

1. Titulus hic præcedenti idèd subiungitur, quia spoliatus quandoque dolo vel contumacia rei restitutionem consequi non potest. 1. Est autem Dolus duplex, scilicet bonus & malus. Bonus, veluti hostibus parere in fidiâ *l. 1. D. De dolo*. Dolus malus definitur omnis caliditas, fallacia, machinatio, ad circumveniendum, fallendum, decipiendum alterum adhibita, *d. l. 1. §. 1. ubi exempla ponuntur*. Agitur hic de dolo malo, non simpliciter, sed quatenus contumaciæ adhæret.

2. Contumacia verò est inobedientia erga Judicem, Prælatum vel alium superiorem, *secundùm Hostien. in Summa h. s.* Significat enim Contumacia inobedientiam, & propriè contemptum potiorum; licet aliquando accipiat in bonam partem, ut apud Cicer. *1. Tuscul. Adhibuitque liberam contumaciam. à magnitudine animi inducians, non à superbia.*

3. Itaque contumax litigator hic censetur, qui